

OBSAH

Úvodní slovo autora	7
 Část I. V NEPOMUCENU POD DOZOREM	
MONSIGNORA BEZDÍČKA (1956–1962)	9
První dojmy z římského Nepomucena	9
Řím! Jsem v Římě! Konečně!	9
Co bylo Nepomucenum? Vězení? Převýchozna? Poustevna? . . .	11
Nebo snad kasárna?	11
Klerický mundúr nepomucenských seminaristů	14
Na hřebenu dvou srázů aneb nesvobodou ke svobodě.	16
Bezdíček a Nepomucenum byli bezmála totéž	18
Kdo byl Josef Bezdíček (1902–1972).	18
Tři rozličné soudy	21
Zajímavá obdoba abbé Pirarda	22
Masaryk a Tomáško v Bezdíčkově podání	24
Bezdíček jako starostlivý otec.	26
Jak naložil se seminaristou Josefem Volfem.	27
Byl snad Bezdíček umíněnek?	30
Moje tři nevysvětlitelná „proč“ k Bezdíčkovi	32
Co z toho vyvozovat?	35
Kdo byl důležitější, rektor, nebo vicerektor?	36
Třebínova „kariéra“ v Nepomucenu a po vyloučení z koleje . . .	38
Příchod do Nepomucena	38
Začátek jeho konce	40
Z Říma vyhozený, znovu se tam vrací	42

Mé poslední setkání s Třebínem	43
Dovětek	44
Třebín z Nepomucena odešel, já zůstávám	46
Co se mnou bude dál?	46
Setkání s kardinálem Ottavianim	47
První setkání s Pavlem Tigridem	48
Tigrid, Planner a Křesťanská akademie	50
Můj debut v Tigridově časopise <i>Svědectví</i>	51
Spolupráce s Tigridem	54
Životní setkání s Vladimírem Boublíkem	56
Poprvé jsem o něm slyšel v Rakousku	56
Pošumavský psanec Boublík	58
Boublík provokatér	61
Neapolské intermezzo	64
Neshoda s Boublíkem ohledně časopisu <i>Studie</i>	67
Boublík a Nezvalova Manon Lescaut	71
Boublík, Piolanti a dva nepomucenské typy seminaristů	74
O „straně člověka“ a „straně Boha“	74
Jak se „straníkem Boha“ Boublík stal Piolantiho oblíbencem.	76
Piolanti si mě vyhlédl k teologické disputaci	78
Disputatio theologica čtyř seminaristů	79
Mé studium spěje ke svému závěru	82
Čím mně, začátečníkovi, byla výuka na univerzitě?	82
Co mi dal svými přednáškami Boublík	83
Malá úvaha o lidské svobodě a možnosti patření na Boha	86
Ve víru mého třetího pokušení.	86
Průzkumný návrat do sebe sama	86
Můj vnitřní dialogický spor.	89

Na poradě u Špidlíka.	
Že bych hledal svou velikost ve své nicotnosti?	97
Odpověď otce Špidlíka na mé vyznání.	104
Z posledních dnů mého pobytu v Nepomucenu	106
Zářijové exercicie ve Villa Maria	106
Kolej jako matka, záchranný pás a Noemova archa	110
„Vy jste Žid!“ volal na mne monsignor Bezdíček	114
Špidlíkovy exercicie před naším kněžským svěcením	116
Má reakce na Špidlíkovu basilskou sofiologii	119
Loučení se Zdeňkem Švédou v ovzduší licenciátů	119
Krátký závěr dlouhého zrání, nebo snad teprve začátek?	122
 Část II. SVOBODNÉ TOULKY PO ŘÍMĚ, LIVORNĚ	
A „PO KOPEČKÁCH“	124
Z výhodné nesvobody jsem spadl do nevýhodné svobody	124
Přátelství se Štěpánem Zavřelem	125
Kdo byl Štěpán Zavřel	125
Štěpán jako umělec a přítel	127
V Livorně u tety	130
Se Škarvadou a jeho bianchinou směrem k Alpám	130
Po roce opět v Livorně, tentokrát u tety	132
Vzpomínka na návštěvu letadlové lodi USA	134
... a jak a proč jsem při tom nevycházel z údivu	135
„Mamma! Tutta la pastasciutta!“	136
Dvojí překvapení v italském knihkupectví	137
Vzpomínky vyvolané návštěvou na oblíbených místech.	138

V Dolomitech u Jirky Jeřábka	139
K Jirkovi Jeřábkovvi do Soraruazu jen tak nazdařbůh	139
Jirku jsem shledal v prapodivně bídém stavu	143
... a bylo nutné dopravit ho do nemocnice	144
Nepředvídané je skutečností aneb osamělec a farář v jedné osobě	145
Jak jsem v Ornelle 22. července poprvé kázal	146
Milá návštěva Jožky Kútného	149
Stařenka Džídža – Ladinka a má dolomitská láska	150
Proč Džídža ustrnula, když mě po letech spatřila?	151
Vesele nahoru na Col di Lanu, leč sklesle dolů	153
Tři dny velkého shromáždění Čechů v Pustertalu	155
Poprvé u Karla Vrány ve Weitentalu	156
Setkání Křesťanské akademie v Sandu a mé setkání s Janem Čepem	157
S Milanem Petříkem na lavičce v Corvaře.	159
Poslední den v Soraruazu s Rachmaninovem.	160

Část III. V ORATORIU SVATÉHO PETRA VE VATIKÁNU . . 162

První dny v Oratoriu svatého Petra 162

Radostné setkání s Martinkovičem	162
Náš oratorní tým.	163
Slavnost ve Frascati za přítomnosti kardinála Ottavianiho . . .	163
Trojí úsilí, jež si mne osedlá.	166

Katechetou v neoficiální funkci pedagoga volného času 167

Proč a jak jsem začal vyučovat podle katechismu Pia X.. . . .	167
Co mne přivedlo k tomu stát se fotbalovým trenérem.	170
S novým ředitelem zažívám nový styl práce.	173
Dvě misky jedné vah – doktorát, nebo práce na koncilu?. . .	174

Změna pracovního pořádku v Oratoriu	175
Vyučujícím na regionální římské škole I.N.A.P.L.I.	176
Další změna na obzoru	177
Prosazen do funkce ředitele colonie ve Frascati	178
Tajné noční setkávání dívek z Oázy s chlapci z Oratoria	179
Zakazováním se u mládeže nic nespraví	180
Jak jsem se stal Renatovou pravou rukou	181
K mé radosti přijel táta	183
Začala se o mne zajímat StB	185
S Frantou Rochlou v Alpách	185
Můj zážitek při výstupu na Monte Cavallo	186
Proč mne mnozí měli za filomarxistu	187
Náš podivný zážitek se „zbožnými“ prasátky	187
Mládežníkem zabraným do studia teologie pro doktorát	188
Příkrá rozdvojenost mé práce dopolední a odpolední	188
Rektor mi povolil zapsat se na doktorát	188
Juan Alfaro mi doporučil moderní exegezi Janova evangelia	189
Aristotelský teolog Akvinský versus biblický básník Tomáš.	191
Co na to moji oficiální a neoficiální kritici?	194
Neočekávaně překvapivé vlivy koncilu	195
Začátek koncilu a návštěva u biskupa Tomáška	196
Setkání s pražským kapitulním vikářem Stehlíkem	197
Přišel mě navštívit pan kapitulní	198
Jak se zrodil rozbroj mezi strategií kolaborace a rezistence – exkurz	200
Protivenství mezi církví kolaborace a církví rezistence začíná slábnout	201
Mons. Bezdíček považuje čsl. koncilovou delegaci za kolaboranty	202

Biskupové koncilní delegace na návštěvě v Nepomucenu. Co se to děje?	202
Audience u kardinála Ottavianiho s posláním od patera Špidlíka	204
Setkání s argentinským biskupem Tato	206
Jak jsem se stal druhým sekretářem kardinála Berana	207
Kardinál Beran v Římě	208
Oratorium končí ve Vatikánu a já v Oratoriu	209
S prosbou o přístřeší do Nepomucena	210
Konečně „uvaděčem“ na koncilu	211
Nečekaná nabídka od sekretáře kardinála Berana	213
Don Angelo: „Carlo, sei nato nella camicia della Madonna!“ . .	214
Že bych mohl být opět jablkem sváru?.	215
 Část IV. VE SLUŽBÁCH KARDINÁLA BERANA	
V ŘÍMĚ I NA CESTÁCH	218
 Opět se vracím do Nepomucena	218
Kdo byli lidé kolem kardinála Berana?	220
A pak tu byl ještě biskup Mořkovský...	224
Jaké úkoly mi byly uloženy na samém počátku?	226
Sháňka ubytování pro schůzi českého exilového kněžstva. . . .	230
 Někteří významní kardinálovi návštěvníci	233
Giulio Girardi	233
František Dvorník	234
Giorgio La Pira.	236
 Cesty s kardinálem Beranem letem světem.	237
Dvě cesty s kardinálem, na které jsem zapomněl. Proč?	237
S kardinálem Beranem ve Švýcarsku.	238
S otcem kardinálem na jeho dalších cestách	241

Setkání s donem Ninem po letech	245
Exkurz – Maria Teresa Carloni	246
Cestování kardinála v doprovodu obou jeho sekretářů	248
České náboženské středisko ustanoveno	249
V Římě na den svatého Josefa	250
Ve Pfalzenu dostává sdružení svůj konkrétní název	251
A v Gazzadě je nasměrováno na „laické sdružení s náboženským cílem“	251
Valná hromada pluje parníčkem po Lago di Garda	252
Letní pobyty s kardinálem Beranem v Brunecku	253
Pražský arcibiskup na hradě brixenského biskupa	253
Ve středověkém hradu píší o církvi v moderním světě.	254
S českými studenty a studentkami v putování po Itálii	256
Nabídka od českých studentů a studentek.	256
Společné putování po Itálii	258
Na mši u padre Pia	260
Můj čas u kardinála Berana se chýlí ke konci	262
Kardinál Beran se vrátil z Německa jen zdánlivě uzdraven	262
Matka Bonita zasahuje	263
Nastane mi brzy nový exodus?	264
Kardinál Beran v péči dvou italských lékařů	264
Boublík mne táhne na Laterán	265
Boublík chválí mou knížku <i>Radost a naděje</i>	265
Netušená i neočekávaná nabídka	265
Rektor Piolanti píše kardinálu Beranovi.	267
První přednáška na Lateráně a mé dva otazníky	268
Rozloučení papeže Pavla VI. s kardinálem Beranem	269

Část V. V ZÁLEŽITOSTECH ČESKÉHO KATOLICKÉHO EXILU	272
Podivný dialog	272
Stopař na Lungotevere.	272
Čas vandrování a nejistot aneb kde se usadit	274
Ani cizinec, ani uprchlík, ale už občan italský	274
Návštěvy v Československu.	274
Vandrování po evropských metropolích	279
Nepřijal jsem Frankfurt a vsadil na Laterán	282
Opět v Římě, kde už po mně byla shánka	283
Co mi chtěl Škarvada?	284
A co mi chtěl Boublík?	286
Duchovním správcem českých uprchlíků v Itálii	291
Proč jsem se stal duchovním správcem českých uprchlíků	291
Česko-italské sňatky ve Vatikánu.	292
Má teta, má sestřenka a „česko-římský děvín“	293
Česko-římské společenství v Římě už usedlé	295
Má průvodkyně na cestách do uprchlických táborů	296
Příběh mého osamostatnění aneb cherchez la femme	298
Sirotek Monica a její Tante Mimi.	299
Pouť ke hrobu svatého Petra	301
Podivuhodné setkání Moniky s Vladimírem Boublíkem	302
Posledních pár měsíců před Boublíkovou smrtí	304
Kdo se stane Boublíkovým nástupcem?	304
Do příběhu vstupuje další protagonistka – Jarka Havlová	306
Jarka zapletena do špionáže?	307
Noc s Jarkou ve Vicolo della Serpe.	309
Rozloučení s Jarkou	310

Dovětek k Jarce.	312
Návštěva u Moniky o svátku svatého Josefa.	313
Monica mě odmítá.	315
Smrt Tante Mimi a její odkaz.	317
Pohřeb Tante Mimi	318
Návštěva u Moniky po pohřbu její tety	319
Nejen časy se mění, ale i vztahy mezi lidmi.	320
Dám na radu Moniky	322
Dostal jsem byt, ale z Moniky se stal bezdomovec	322
Rozhodnutí, které zcela proměnilo náš vztah.	324
Padni komu padni aneb co znamená jít až na dřeň	325
Exkurz teologicko-pastorační	326
Společné bydlení proměňuje náš vztah	328

Část VI. OSOBNÍ SPOR A BOJ O STUDIE 330

K čemu mě přivedli a čím mě vybavili mí tři přátelé.	330
Mnou zvolené téma <i>Studií</i> začátkem sporu?	331
Výzva Jiřího Němce: společenská angažovanost	333
Český exil před sovětskou invazí	334
Vladimír Neuwirth a jeho Opus bonum	334
Byla Křesťanská akademie v krizi?	335
Co s tím a jak dál?	337
Co dokáže způsobit rozdíl mentality.	338
Druhé symposium redakčního kruhu <i>Studií</i>	339
Spor začal útokem na Comblina	341
Obrana Comblina třetí cestou čtyř kroků	343
Spor o Comblina přechází do boje o <i>Studie</i>	345
Pokusil jsem se o ideový nástin <i>Studií</i>	346
Do sporu o <i>Studie</i> se vkládá Bunža	347

Sporné strany před „exilovou katolickou mafií“	349
Na schůzi redakčního kolegia Křesťanské akademie	351
Otec Ovečka se omlouvá a zamýšlí se vzdát funkce sekretáře Křesťanské akademie	352
Symposium v Brixenu, září 1980	353
Část VII. NA UNIVERZITÁCH, INSTITUTECH A KURIÁLNÍCH INSTITUCÍCH, NEJEN ŘÍMSKÝCH	355
Mé postupné vrůstání do univerzitního světa v Římě	355
Papežská Lateránská univerzita	355
Institut teologie „a distanza“	356
Exkurz – dílo sestry Dominiky	358
Papežská teologická fakulta Marianum	359
Vyšší ústav náboženských studií Ecclesia Mater při Lateránu. . .	360
Lékařská a chirurgická fakulta Agostino Gemelli v Římě	361
Profesoři ze třech papežských univerzit pozváni na návštěvu NATO.	362
Lateránsko-lublinské univerzitní symposium ve Vatikánu	364
V papežské komisi Iustitia et Pax	365
Boublíkova neúčast v papežské komisi Iustitia et Pax	366
Euroatlantické společenství komise Iustitia et Pax	368
Výlet na Monte Porzio.	369
Večeře na rozloučenou	370
V Mezinárodním institutu Jacques Maritain	371
Zase ten Bunža!	371
Ve funkci tajemníka pro výzkum.	372
Cesta do jihofrancouzského Ollières	373
Symposium na univerzitě Nijmegen v Lovani	376

Andrea Pangrazio jako Ariadnina nit mé italské existence . . .	378
Nescházejí se hory s horami, ale lidé s lidmi	378
Zajímavý úsudek jezuity Hervé Carrier	382
Biskup Pangrazio a jeho blahodárně dobročinná přítelkyně . .	384
 Část VIII. BRATRY MARISTY VYSLÁN DO ZÁMOŘÍ.	386
V africké Zambii	386
Neočekávaná nabídka	386
Kam mě v Africe poslat? Volba padla na Zambii	387
Na procházce Lusakou jsme zatčeni	389
Cesta africkou savanou	390
Kabwe, kraj jiné civilizace i kultury	391
Mše svatá pro africké domorodce	392
Štědrovečerní „nadílka“	393
Pan Muzakaňa a jeho dva političtí kolegové	395
Kde je poloviční komunismus, je poloviční i svoboda	396
Sbohem, Afriko!	397
 V latinské Střední Americe	397
A čas plynul...	397
Let do Quita mezi andskými velikány	398
Týden intenzivních celodenních přednášek	399
„Fincheros“ a „Gringos“, dva zcela rozdílné pojmy.	400
Myslet obě Ameriky dějinně!	401
Několik mých úvah nad rovníkem	402
V Panamě u bratří Sulpiciánů	403
A co na to učedníci otce Marcellina, bratři Maristé?	404
Na předělu mezi Atlantikem a Pacifikem	405
Guatemala, Tikal a dárek pro Moniku	407
V San Juan na Portoriku v nejslavnějším kasinu	409

Část IX. JAK JSEM HÁJIL BOUBLÍKŮV ODKAZ	411
Po návratu z Latinské Ameriky	411
Boublíkova neobvyklá teologicko-náboženská specializace. . .	412
Co pominulo, to se obnovilo	413
Boublíkova teze o roli mimokřesťanských náboženství v dějinách spásy	414
Snad se vše k dobrému obrátí...	415
List rektora Pietra Rossana	416
Dobrá rada, ne zrovna nad zlato	416
A jak odpověděl sám rektor Rossano?	419
Od skutečnosti ke zkušenosti.	419
Historická tečka za (ob)hájením Boublíkovy specializace	420
 Část X. ZA EVROPU A JEJÍ OSUD, SPOLUPRÁCE V DISENTU	 421
Karel Hrubý, spolupracovník i přítel	421
Co říct k <i>Prolegomenům filosofie českých dějin</i> ?	422
Co říct k <i>Pokusu o náboženský profil Evropy</i> ?	423
Co říct k <i>Evropě – našemu osudu a naší naději</i> ?	424
Jiří Pelikán a jeho Listy	425
Jak jsem se setkal s Jiřím Pelikánem	425
Píši do Pelikánových <i>Listů</i>	427
S Pelikánem na Biennale di Venezia 77	429
Ve Florencii na mezinárodním sjezdu disentu	429
Poznal jsem, že hoši si vedou zdatně.	430
Spolupráce s Comunione e Liberazione	431
S Vittorio Bachelet o víře a politice	432

Invaze, Opus bonum a „akademické týdny“ Habáňova stylu . .	433
Franken vítězů a poražených aneb 30 let po Únoru 1948	435
Přátelské setkání	435
O smyslu Frankenu a o smyslu exilu.	437
 Část XI. EVROPA SE SPOLEČENSKY PROMĚŇUJE	439
Co mě čeká a co mě nemine v roce 1985	439
S Karlem Vránou na sympoziu v Abbazia di Praglia	439
V hotelu Villa Pamphili na kongresu o Maimonidovi	440
V Roccaporena u svaté Rity.	441
Kongres v Gazzadě o náboženských dějinách Čechů a Slováků	442
Něco málo k mému příspěvku	443
Stěhování	446
Byt dostat a v bytě bydlet není totéž	446
Stěhování a meditace o mém někdejší předsevzetí.	446
Symposia ve Frankenu	447
Nárůst počtu studentů mi brání jezdit do Frankenu	447
Belcredi mne žádá o zprávu pro Franken 1989	448
Čas oponou trhnul aneb myslet nadějí	450
Franken 89: Že by už začínal dialog?.	450
Listopad 1989 v Římě	453
Svatořečení blahoslavené Anežky České	453
Setkání Čechů z vlasti a Čechů z exilu v Římě	455
Paní Alexandra a moje husovská korespondence s ní	456
S kardinálem Tomáškem u moře	458
S Tomášem Halíkem na vyjíždce do Staré Ostie	460

Část XII. MILÝ KARLE, JEN DOCELA KRATIČCE, UŽ TO PRASKLO!	462
A že to byl rachot...	462
Světská radost ze svobody obvykle obrátkou plodí i žalost... .	463
Moje matka píše kardinálu Tomáškoví	464
Čeká mě snad nový exodus, tentokrát zpětný?	464
Mám snad říct Monice: Adieu, lásko má, sbohem a šáteček? . .	466
V Českých Budějovicích vznikla univerzita	467
Všichni jsou proti	468
Přepadla mne bezradnost	469
Půjdu s tebou	471
Nadbytečná slova na konec (TOMÁŠ PETRÁČEK)	473
Ediční poznámka (ZDENĚK A. EMINGER)	477
Literatura, prameny, citace	481
Seznam dokumentů a archiválií	492
Seznam fotografií	494
Jmenný rejstřík	503
Věcný a místní rejstřík	512